

Свети оци о смирењу

1. Ко је слаб телом, а учинио је много тешких безакоња, тај нека иде путем смирења и томе сродних врлина, јер друго спасење не може да нађе (св. Јован Лествичник).
2. Понизити себе – то је оно место на коме се налази спокојство (авва Исаија).
3. Изабраници Божији су у слави смирени и у убогости славни (св. Симеон Нови Богослов).
4. Нико од људи Божијих не воли да буде у слави међу људима (св. Филарет митроп. Московски).
5. Ако хоћеш да будеш смирен, онда немој да будеш кротак са једнима, а дрзак са другима, него буди кротак са свима, био то пријатељ или непријатељ, велики или мали (св. Јован Златоуст).
6. Смирење је – мислити о себи да си грешник и да ништа добро не чиниш пред Богом (авва Исаија).
7. Кад душа види Господа, како је Он кротак и смирен, онда се и сама смирује до краја, и ништа тако не жели као спасење Христово; и колико год душа живела на земљи, она ће увек желети и тражити недостижно смирење, које не може да заборави (старац Силуан Атонски).
8. О, смирење Христово! Оно души даје неописиву радост у Богу. Од љубави Божије

душа заборавља и земљу и небо, и сва се жељно устремљује ка Богу (старац Силуан Атонски).

9. Да би човек задобио смирење, није му довољно самоукоревање, потребна су и људска понижења (св. Варсонуфије Велики и Јован).

10. Од послушања се рађа истинско смирење; од смирења истинско духовно расуђивање, или разум (св. Јован Лествичник).

11. Смирење је нешто највеће међу врлинама: јер оне у којима се укорени, кроз најискреније покајање и примивши као сапутницу молитву са уздржањем, истога трена чини слободнима од страсти (св. Никита Ститат).

12. Ако нас је сатана погубио гордошћу и завишћу у односу на Сина Божијег, у односу на Бога, Који је био моћнији од њега, Господ нас спасава смирењем (св. Јован Шангајски).

13. Смиреној души Господ открива своје тајне (старац Силуан Атонски).

14. Ако човек не буде напуштен и поражен и савладан, ако се не потчини свакој страсти и помисли, и ако, духовно побеђиван, не буде остављен без икакве помоћи, од Бога или било кога другог, па услед тога готово падне у очајање, јер је искушаван са свих страна, он неће моћи да дође у скрушеност духа и да себе сматра мањим од свих, последњим слугом свима, и потчињеним демонима који га муче и побеђују. То је – Божјим Промислом пажљиво допуштено кажњавајуће смирење, за којим Бог одмах дарује и друго, узвишено, која је Божанска сила што делује Богом и Њиме све усавршава; њу човек у себи види као оруђе и тим оруђем твори чудеса Божија (св. Григорије Синаит).

15. Онај ко хоће да буде мудар, јер је прошао све науке и упућен је у спољашњу мудрост, никада се неће удостојити да проникне у тајне Божије и да их спозна, ако се претходно не смири... одбацујући заједно са умишљеношћу и тако добијену ученост (св. Симеон Нови Богослов).

16. Бежи од сујете, моли се непрестано, пој псалме пре и после сна, изучавај заповести које су ти дате у Светом Писму, сећај се дела светих... Нарочито се труди да испуниш апостолску поуку: сунце да не зађе у гневу вашем (Еф. 4, 26) (св. Антоније Велики).

17. Кад ђаво види некога да живи плачући, он тамо не борави, јер се боји смирења које долази од плача (св. Григорије Синаит).

18. Свим својим осећањем сматрај себе за мраву и црва, да би постао Богом саздаван. Кад схватиш да немаш и не знаш ништа, онда си богат и делима и знањем, похвалнима у Господу (св. Теогност).

19. Трпим увреде од некога. Шта да чиним? Чини му добро (св. Варсануфије Велики и Јован).

20. Оно што људима изгледа као понижење, у очима Господњим често представља славу и људи добијају венац од Њега (св. Јован Шангајски).

21. Душа не може другачије да доспе у смирење, него смањивањем хране која се даје телу (авва Пимен).

22. Прво смирење састоји се у томе да брата сматраш разумнијим и у свему бољим од себе, или да себе сматраш најмањим од свих. Друго пак смирење састоји се у томе да своје подвиге приписујеш Богу. То је савршено смирење светих (св. Варсануфије Велики и Јован).

23. У последња времена они који заиста буду служили Богу благоразумно ће се сакрити од људи и неће савршавати знамења и чудеса међу њима. Они ће поћи путем делања раствореног смирења и у Царству Небеском показаће се већим од Отаца који су се прославили знамењима (преподобни Нифонт).

24. Ко је спознао немоћ људске природе, тај је добио и опитно познање силе Божје која помаже. Такав никад неће понизити никог од људи. Јер зна да као што је њему сила Божја помогла да се избави од многих страсти и невоља, тако ће помоћи свакоме ко се обрати Господу, иако Он по некаквом промислу не ослобађа од свих страсти одједном, него као благ и човекољубив Лекар, свакога ко му прибегава исцељује у своје време (св. Максим Исповедник).

25. Пре свега, нама је потребна смиреност, ми треба да будемо спремни да против сваке речи, коју чујемо кажемо „опрости“, јер се смиреност ломи све стреле ђавола и противника (преподобни авва Доротеј).

26. Смирење и без подвига многа прегрешења чини опростивим; а без смирења и подвизи су бескорисни, па нам чак припремају много тога лошег (св. Исак Сиријски).

27. Немој желети да живиш окружен утехама, нити да будеш богат, ни славан, јер то је обична трулеж, а ми нисмо створени за трулење (св. Нил Синајски).

28. Ако желиш да одвратиш од дома твога сваки бич казне, не клевети човека, који је исте природе као и ти, јер Онај Који га је створио, оправдано се љути због тога (св. Нил Синајски).

29. Смирење је залог у срцу, свето својство срца, Божанска навика, која се на неприметан начин рађа у срцу од испуњавања јеванђелских заповести (св. Игњатије Брјанчанинов).

30. Научити се смирењу Христовом – то је велико благо, са њим је лако и радосно живети, и све бива мило срцу. Господ се Духом Светим јавља само смиренима, а ако се не смиримо, нећемо видети Бога (старац Силуан Атонски).

31. Ако хоћеш да будеш изнад сваког греха, онда не истражуј о туђим делима, јер и у

теби има много тога због чега другог сматраш кривим (св. Нил Синајски).

32. Свети Оци примећују да насупрот сујети, која расејава човекове мисли по васељени, смирење их усредсређује у души: од бесмисленог и лакомисленог посматрања света, премешта их на многоплодно и дубоко самопосматрање, на духовно тиховање, на стање које је потребно за истинску молитву и које се постиже пажљивом молитвом. Коначно, благодатно дејство смирења и благодатно дејство молитве јесте једно те исто дејство (св. Игњатије Брјанчанинов).

33. У домовима смиренних почива Господ, а у домовима гордих умножава се проклетство (авва Еварије).

34. Кад ступиш у подвиг, труди се да се супротставиш духу сујете и да га савладаш. Појавиће се сила Божија, која ће ти у свако време давати ревност и топлоту, од које нема ничег вреднијег (св. Антоније Велики).

35. Стичите смирење и немојте ходити са гордошћу срца, која је својствена ђаволима. Горд човек је свима омражен, јер су његова дела разметљива, услед чега пада у многе грехе (св. Антоније Велики).

36. Почетак смирења је – сиромаштво духа; средина напредовања у њему је – мир Христов, који превазилази сваки ум и појам; крај и савршенство је – љубав Христова (св. Игњатије Брјанчанинов).

37. Ако те вређају, ћути, док не престану (авва Исаија).

38. Жудећи за тиме да све више и више угађа Господу, човек који је примио благодат, осећа се незнатним и slabим у свему. У њему је укорењен осећај смирења. То је услов сваког даљег успеха (св. Макарије Велики).

39. Смирен човек је неспособан за зло и мржњу: он нема непријатеље. Ако га неко од људи вређа, он у том човеку види оруђе праведног суда и Промисла Божијег. Смирени човек се у потпуности предаје вољи Божијој. Смирени не живи сопственим животом, него Богом (св. Игњатије Брјанчанинов).

40. Нико да не сматра себе праведнијим од другог, него да свако на себе гледа као на најгорег од свих, јер сваки који себе узвисује, понизиће се, а који себе понизује, узвисиће се (Лк,14,11) (Древни монашки устав).

41. Бити сиромашан духом – то значи немати високо мишљење о себи, чак и ако би дошао до познања и разумевања тајни Божијих (св. Макарије Велики).

42. Шта значи веровати? Веровати значи – пребивати у смирењу и милости (авва Пимен).

43. Када постоји усрдност и ревност, онда ће све ићи добро. Али истинска ревност је немилосрдна према себи. Темељ је овај: дубоки осећај грешности и немање одговора пред Богом (св. теофан Затворник).

44. Они који се труде да живе у врлинама и богољубиво, треба да се одрекну умишљености и сваке пуне и лажне славе, и да се труде око доброг исправљања живота и срца. Богољубив и непоколебљив ум је руководство и пут ка Богу (св. Антоније Велики).

45. Без смирујућих дела – смирење не долази (св. Теофан Затворник).

46. Која су главна обележја смирења? Као што самопреузношење душе представља њено расточење, јер је приморава да блуди (посредством маштања, које производи) и не спречава је да се размахне у облацима својих помисли, на којима она обилази целокупну творевину, док (насупротив преузношењу) смирење сабира душу у тиховање; посредством смирења душа се усредсређује на саму себе (св. Исак Сиријски).

47. Када наступи долазак Божји, човек не осећа тежину тела, заборавља на храну, сан и друге потребе. То је од смирења и светог умилења (св. Теофан Затворник).

48. Ако ти и своје, оно што је учињено природним силама, приписујеш Богу, Бог ће ти даровати и Своје сопствено, духовно, Божанско (св. Макарије Велики).

49. Смиреномудрени не треба да показују своје смирење смиренословљем (вербалним самопонижавањем): за њега је довољно да говори: „опрости ми“ или „помоли се за мене“. Не треба такође сам да се прихвата обављања најнижих послова: ово, баш као и прво (то јест као смиренословље), води ка сујети, омета духовно напредовање и доноси више штете него користи; али када ти нешто заповеде, немој да противуречиш, него послушно изврши – то доноси напредак (преподобни Јован Пророк).

50. Буди смирен у свему – у држању, у приступу, у одећи, у седењу, у стајању и у свему другом (св. Григорије Богослов).

51. Смирење је извор расуђивања (св. Јован Лествичник).

52. Вера јесте смирење... Веровати значи – пребивати у смирењу и благи.

53. Где нема смирења, тамо нема ни хришћанске врлине, а где је истинско смирење, тамо су све врлине у њиховој пуноти. Где је истинско смирење, тамо је Христос; а где нема смирења, тамо су страсти и ђаво (св. Игњатије Брјанчанинов).

54. Милост и истина предводе све врлине, а њихов пород је смирење и расуђивање, без којих ниједна врлина не може достићи свој врхунац (презвитер Илија Екдик).

55. До највише мере смирења усходе бестрасни, до средње – одважни, а до прве могу доћи сви (св. Јован Лествичник).

56. Свет двопрег: љубав и смирење. Љубав уздиже до неба, а смиреност оне који су се уздигли придржава да не падну (св. Јован Лествичник).

57. Обележје смирења је – радосно подношење понижења (св. Јован Лествичник).

58. Као што скриваш од људи своје грехе, тако од њих сакривај и своје напоре (св. Макарије Велики).

59. Смиреноумље се препознаје по мноштву неописиве светлости у себи, по неизмерној љубави према молитви, по томе што се не грде туђи греси, по одбојности према сујети (св. Јован Лествичник).

60. Наше смирење привлачи покров на нас, а гордост га одузима (св. Григорије Богослов).

61. Не подносити увреде – то је дело неверовања (св. Јован Лествичник).

62. О, човече, сродниче земље, и пепелу, и непостојани створе: данас си богат, а сутра сиромаш, данас здрав, сутра болестан, данас весео, сутра тужан, данас у слави, сутра у понижењима, данас млад, сутра стар, данас на престолу, сутра у гробу. Не узноси се, него обуздај гордост (св. Јован Златоуст).

63. Онај ко унижава себе, пронашао је сигуран пут ка спасењу (авва Иаија).

64. Почетак спасења је – самоукоревање (авва Евагрије).

65. Војник који је недавно ступио у пук, не труди се да оне који у пуку служе прилагоди себи, него да сопствену нарав усклади са обичајима у пуку (Древни монашки устав).

66. Смиренима се даје опроштај грехова (св. Григорије Богослов).

67. Многи су се спасли и без прорицања и озарења, без знамења и чудеса. Али без смирености нико неће ући на небеску свадбу. Јер, чувар дарова је смиреност (св. Јован Лествичник).

68. Покајање обнавља палог; плач због грехова куца на небеска врата, а смирење их отвара (св. Јован Златоуст).

69. Напредак душе је у смирењу и кротости, што одрешује самоспознају и богопознање (св. Симеон Нови Богослов).

70. Ко се правда пред Богом, нечист је, макар био светији од свих људи; напротив, онај ко себе сматра последњим међу свима, постаје праведан (св. Јован Златоуст).

71. Заволи смирење и никада нећеш пасти у ђавољу мрежу; јер летећи на његовим брзим крилима, увек ћеш бити изнад тих мрежа (св. Јефрем Сиријски).

72. Блажен је онај ко увек добровољно смирава сам себе, јер ће бити овенчан од Онога Који је Себе добровољно смирио (св. Јефрем Сиријски).

73. Истински смирени себе сматра грешнијим од других, као да није учинио никакво добро пред Богом (св. Јефрем Сиријски).

74. Смирени никада никог не осуђује, нити кога клевете, нити у било чему себе

претерано истиче, и никада не празнослови (св. Јефрем Сиријски).

75. Смирени мрзи мировање, он воли да ради (св. Јефрем Сиријски).

76. Блажен је онај ко је задобио нелицемерно послушање: такав човек представља подражаваоца нашег Благог Учитеља (св. Јефрем Сиријски).

77. Ко има послушање, тај је са свима сједињен љубављу (св. Јефрем Сиријски).

78. Послушан човек спреман је на свако добро дело: он се не гневи због увреде, не пада у унијије, у жалостима се радује, у невољама благодари (св. Јефрем Сиријски).

79. Блажен је онај ко са духовном разборитошћу љуби кротост и не даје лукавој змији да га обмане (св. Јефрем Сиријски).

80. Онај ко са кротошћу носи на себи крст патњи, наследиће славу Божију на небесима (св. Јефрем Сиријски).

81. Кротак човек не бива рањен гордошћу, не поноси се својим заслугама, гневне кроти љубављу и са свима живи у миру (св. Јефрем Сиријски).

82. Кротак се клони лукавства и не трпи лицемерје (св. Јефрем Сиријски).

83. У коме нема гнева и раздражљивости, тај постаје обитавалиште Духа Светога (св. Јефрем Сиријски).

84. Троструко је блажен онај ко одагнава од себе раздражљивост: код њега су увек здрави и тело и ум и душа (св. Јефрем Сиријски).

85. Смирење је корен сваког добра, јер је свако добро од Бога; Он се гордима противи, а смиренима даје благодат (св. Теофан Затворник).

86. Онај ко се гневи, убија своју душу: неносан је за људе и мрзак пред Богом (св. Јефрем Сиријски).

87. На кротком и смиреном човеку почива дух премудрости (св. Јефрем Сиријски).

88. Послушање које се чува ради Бога, испуњено је светошћу чак и пре смрти (св. Јефрем Сиријски).

89. Ко у срцу скрива злопамћење, тај је налик човеку који гаји змију у својим недринама (св. Јефрем Сиријски).